

Παλάσκας Κωνσταντίνος
Περιφερειακός Σύμβουλος
ΠΕ Γρεβενών

ΕΡΩΤΗΣΗ

Ανάληψη πρωτοβουλίας για την αντιμετώπιση της δημογραφικής κατάρρευσης των Γρεβενών.

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο γίνεται λόγος για τα φαινόμενα ερήμωσης της υπαίθρου και γήρανσης του πληθυσμού στην πατρίδα μας και ιδιαίτερα στην Ελληνική Περιφέρεια. Τα φαινόμενα αυτά είναι δυστυχώς ορατά και στην Περιφέρεια μας ενώ πρωταγωνιστής είναι η ΠΕ Γρεβενών.

Η περιοχή μας αντιμετωπίζει διαχρονικά προβλήματα πληθυσμιακής συρρίκνωσης, φυγής νέων ανθρώπων και περιορισμένων επαγγελματικών ευκαιριών.

Ιδιαίτερα δε μετά και την περίοδο των μνημονίων η κρίση στην οικονομία των Γρεβενών δείχνει ότι επιμένει. Ο συνδυασμός των επιπτώσεων της κρίσης και στην κοινωνία, καθιστά αμφίβολη την επαναφορά της καθημερινότητας των συμπατριωτών μου στα προ της κρίσης επίπεδα, αμφίβολη. Χωρίς δε δραστικά μέτρα, αυτό είναι αδύνατο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα των επιπτώσεων αυτών, αποτελούν οι δημογραφικοί δείκτες των γεννήσεων προς τους θανάτους για την τελευταία χρονιά διαθέσιμων στοιχείων, αυτής του 2024 όπου οι γεννήσεις υπολείπονται τέσσερις φορές των θανάτων. Είχαμε δηλαδή 113 γεννήσεις και 460 θανάτους συνολικά στην ΠΕ Γρεβενών. Σύμφωνα με τα ανεπίσημα στοιχεία του 2025, η κατάσταση επιδεινώνεται.

Στο πλαίσιο αυτής της σκληρής πραγματικότητας που καθιστά την ΠΕ Γρεβενών τον χειρότερο δημογραφικά Νομό στην Ελλάδα, θα ήθελα να θέσω κάποιες προτεραιότητες που αφορούν όχι μόνο την εκπαίδευση, αλλά συνολικά το αναπτυξιακό μέλλον της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών και ευρύτερα της Δυτικής Μακεδονίας.

Θεωρώντας βασική προτεραιότητα και στρατηγική επιλογή ανάπτυξης και όχι απλώς ένα εκπαιδευτικό αίτημα, την ενίσχυση της πανεπιστημιακής παρουσίας στα Γρεβενά, θα ήθελα να θέσω το ερώτημα:

Υπάρχει σχεδιασμός από την Περιφέρεια για τη διεκδίκηση νέων πανεπιστημιακών τμημάτων ή σχολών στα Γρεβενά, με άμεση σύνδεση με τα παραγωγικά χαρακτηριστικά της περιοχής;

Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα πρέπει να είναι θετική και ουσιαστική. Και αυτό γιατί:

- Τα Γρεβενά διαθέτουν σημαντικό δασικό πλούτο και παράδοση στον πρωτογενή τομέα.

- Η κτηνοτροφία και η παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, όπως τα τυροκομικά, αποτελούν βασικούς πυλώνες της τοπικής οικονομίας.

- Παράλληλα, υπάρχει αναπτυσσόμενη δυναμική στον ορεινό και εναλλακτικό τουρισμό.

Με βάση αυτά, η δημιουργία τμημάτων όπως:

- Δασολογίας και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων

- Τεχνολογίας Ξύλου και Βιομηχανικής Αξιοποίησης

- Αγροδιατροφής και Τυροκομίας

- ή Σπουδών Τουρισμού και Βιώσιμης Ανάπτυξης Ορεινών περιοχών

δεν είναι θεωρητικές προτάσεις, είναι άμεσα συνδεδεμένες με την πραγματική οικονομία της περιοχής.

Παρόμοιες προσπάθειες στέφθηκαν με επιτυχία σε άλλες περιοχές της πατρίδας μας, οπότε δεν ξεκινάμε από το μηδέν.

Περιοχές όπως η Κομοτηνή και τα Ιωάννινα κατάφεραν να αλλάξουν την αναπτυξιακή τους πορεία μέσα από την ενίσχυση των πανεπιστημίων τους.

Η παρουσία ισχυρών ακαδημαϊκών ιδρυμάτων στις εν λόγω περιοχές:

- συγκράτησε πληθυσμό,

- έφερε νέους ανθρώπους στον τόπο

- δημιούργησε νέες θέσεις εργασίας,

- ενίσχυσε την τοπική αγορά,

- και λειτούργησε ως πόλος καινοτομίας.

Αυτό ακριβώς χρειάζονται σήμερα και τα Γρεβενά. Πόλους συγκράτησης και έλξης νέων ανθρώπων σε θέματα ενδιαφέροντός τους και επαγγελματικής τους προοπτικής στον τόπο μας.

Αν δούμε τι συμβαίνει σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες με παρόμοια χαρακτηριστικά, το συμπέρασμα είναι ξεκάθαρο. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περιοχή του Τιρόλο στην Αυστρία. Εκεί, το Πανεπιστήμιο του Ίνσμπρουκ και εξειδικευμένα ιδρύματα σε ορεινές και περιβαλλοντικές σπουδές:

- συνδέθηκαν άμεσα με την τοπική οικονομία (τουρισμός, διαχείριση φυσικών πόρων, αγροδιατροφή),

- δημιούργησαν οικοσυστήματα καινοτομίας,

- και ενίσχυσαν την απασχόληση σε περιφερειακές περιοχές που αντιμετώπιζαν παρόμοια προβλήματα με τα δικά μας.

Αυτό το μοντέλο σύνδεσης εκπαίδευσης με την τοπική παραγωγή, είναι ακριβώς αυτό που πρέπει να διεκδικήσουμε. Η ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας δεν μπορεί να παραμένει ένα γενικό σύνθημα. Πρέπει να μεταφράζεται σε συγκεκριμένες πολιτικές αποφάσεις. Η ενίσχυση της πανεπιστημιακής παρουσίας σε περιοχές όπως τα Γρεβενά:

- αποτελεί εργαλείο περιφερειακής σύγκλισης,

- απαντά στο δημογραφικό πρόβλημα,

- και δίνει προοπτική στους νέους να μείνουν και να δημιουργήσουν στον τόπο τους.

Για τον λόγο αυτό, καλώ την Περιφερειακή Αρχή να αναλάβει πρωτοβουλία,

- να συνεργαστεί με τα αρμόδια Υπουργεία και τα πανεπιστήμια,

- και να καταθέσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διεκδίκησης νέων τμημάτων για τα Γρεβενά.

Γιατί αν δεν επενδύσουμε σήμερα στη γνώση και τη σύνδεσή της με την τοπική οικονομία, θα συνεχίσουμε να χάνουμε το πιο πολύτιμο κεφάλαιο που έχουμε: τους ανθρώπους μας και ιδιαίτερα τους νέους μας.